

Kvalitetsutviklingsutvalget

Et nytt system for kvalitetsutvikling – for elevenes læring og trivsel

Rolf Vegar Olsen
Utvalgsmedlem

Babbel og bullshit

KOMMENTAR: Skulen kunne trengt ein skikkeleg rapport nå. Om kva som må ut, og kva som må bli. I staden blei det med tomt, kvasi-akademisk babbel.

Kvalitetsdialog, følgeevaluering, og eigarskap til utviklingsprosessane. Ver så god, kunnskapsminister. Foto: Ole Berg-Rusten / NTB

Av **Solveig G. Sandelson**
Kommentator

Et tall er en abstraksjon som sier svært lite. Det er best egnet til å gjøre de med høy måloppnåelse lettere oppstemte... [Vis mer](#)

En NOU for fremtiden

Debatt: Rapporten fra Kvalitetsutvalget er den beste NOU jeg noen gang har lest.

 Roar Ulvestad
LEKTOR I NORSK OG HOVUDTILLITSVALD I UTDANNINGSFORBUNDET BERGEN

Mye relevant som skjer for tida...

- Nye læreplaner
- Ny opplæringslov skoleåret 24/25
- Eksamensgruppas rapporter (Blömeke mfl. 2020)
 - Utprøving av nye eksamensformater (Udir og Oslo)
- Tildeling av nye oppdrag knyttet til eksamen og nasjonale prøver
- Nye kartleggingsprøver innført i år
- Meldt revisjon av Elevundersøkelsen
- Andre utvalg jobbet parallelt med oss med temaer som vi også direkte berører
- Og det finnes en ytre kontekst
 - Ed. Tech. sektor som blir en stadig viktigere aktør
 - Og hva med KI?
 - Post-covid, krig og konflikt, mm.
 - Hete debatter: «make the teacher great again», bruk av digitale ressurser i skolen...

Hva lærte vi av kunnskapsgrunnlaget i delinnstillingen?

- Dagens system utviklet med utgangspunkt i en annen virkelighet
- Tilpasninger og endringer over tid som framstår å ha vært litt ad hoc
- Det er mye kunnskap, omfattende informasjon og mye støttverktøy,
 - men lite tid, kompetanse og kapasitet til å fortolke, vurdere og ta det i bruk.
- Mye av informasjonen oppleves ikke relevant for alle aktørene.
- Informasjonen brukes i større grad til styring enn til kvalitetsutvikling.
- Det er behov for bedre samarbeid og dialog mellom aktørene og mellom aktørnivåene.

Informasjon til aktører basert på formål	Obligatoriske prøver, verktøy og datakilder utviklet av nasjonale myndigheter.	Frivillige prøver, verktøy og datakilder utviklet av nasjonale myndigheter. Det er opp til skoleeiere å bestemme om skoler skal gjennomføre eller benytte av disse.
Gir informasjon til bruk i oppfølgingen av elever	Kartleggingsprøver i lesing og regning for 3. trinn Nasjonale prøver i lesing og regning for 5., 8. og 9. trinn, og i engelsk for 5. og 8. trinn Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn og Vg1 Ferdighetsprøve i svømming	Kartleggingsprøver i lesing og regning for 1. trinn Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter Elevundersøkelsen for 5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3
Gir informasjon til lærere og skoleledere	Kartleggingsprøver i lesing og regning for 3. trinn Nasjonale prøver i lesing og regning for 5., 8. og 9. trinn, og i engelsk for 5. og 8. trinn Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn og Vg1 Ferdighetsprøve i svømming Standpunktkarakterer Eksamenskarakterer GSI (grunnskolen) Tilsynsrapporter	Kartleggingsprøver i lesing og regning for 1. trinn Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter Elevundersøkelsen for 5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3 Foreldreundersøkelsen i skole Lærerundersøkelsen Skolebidragsindikatorer Udir.no/statistikk Ekstern skolevurdering Undervisningsevaluering Ståstedsanalysen RefLex Mal for tilstandsrapport
Gir informasjon til skoleeiere	Nasjonale prøver i lesing og regning for 5., 8. og 9. trinn, og i engelsk for 5. og 8. trinn Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn og Vg1 Standpunktkarakterer Eksamenskarakterer GSI (grunnskolen) Tilsynsrapporter	Skolebidragsindikatorer Udir.no/statistikk Ståstedsanalyse Mal for tilstandsrapport
Gir informasjon til nasjonale myndigheter	Nasjonale prøver i lesing og regning for 5., 8. og 9. trinn, og i engelsk for 5. og 8. trinn Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn og Vg1 Standpunktkarakterer Eksamenskarakterer Internasjonale undersøkelser Skolebidragsindikatorer Udir.no/statistikk GSI (grunnskolen) Tilsynsrapporter	

Dilemmaer og spenninger i arbeidet med kvalitetsvurdering og - utvikling

- Skolen har et svært bredt mandat.
 - Det er så mange kvaliteter som skal utvikles!
- Systemet har et (relativt bevisst) dobbelt formål
- Informasjon som samles inn er offentlig
- Faglig-pedagogisk innsikt og ansvar VS formelt juridisk ansvar
 - Hva er det nødvendig å ha informasjon om, for hvilke formål og for hvem?
- Målrettet og individuelt tilpasset VS standardisering og sammenliknbarhet
- Individets rettigheter og juridifisering VS profesjonens faglige skjønn og demokratisk kontroll

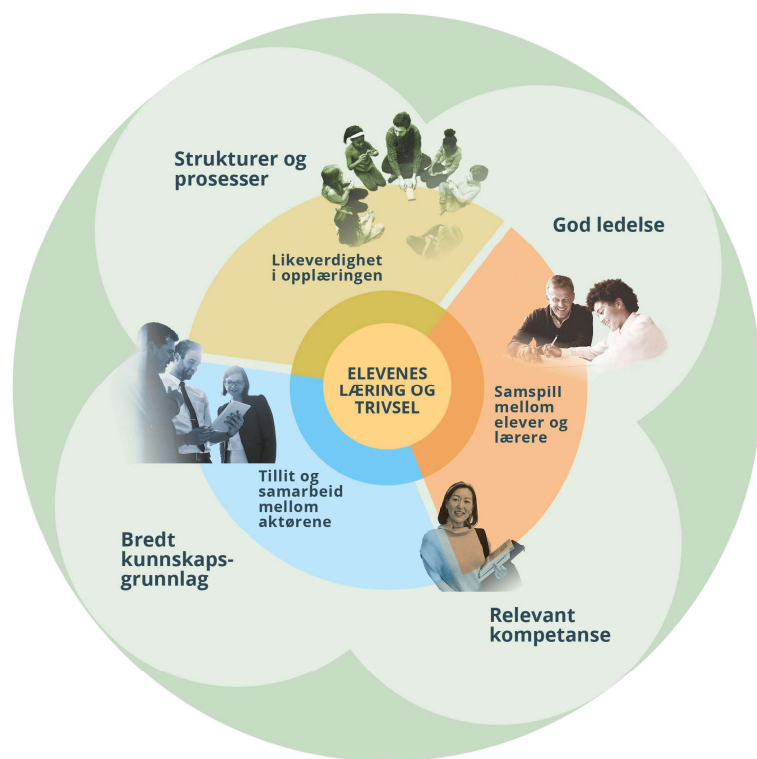
Behov for et skifte og nye verktøy

- behov for et tydelig skifte i tenkningen om kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivåer
- behov for å ta utgangspunkt i skolehverdagen og støtte aktørenes arbeid med hele bredden i skolens mandat.
- særlig behov for å ivareta samspillet mellom alle elever og lærere

Krever nye og bedre verktøy, og jevnlige dialoger mellom skoleeier og skoler preget av samarbeid og tillit

Et nytt system for kvalitetsutvikling – for elevenes læring og trivsel

- Kvalitetsutviklingssystemet skal bidra til
 - likeverdighet i opplæringen
 - samarbeid og tillit mellom aktørene
 - samspill mellom elever og lærere
- Fire forutsetninger for å lykkes:
 - strukturer og prosesser for samarbeid og dialog
 - et bredt kunnskapsgrunnlag
 - god ledelse på alle nivåer
 - relevant kompetanse på alle nivåer
- Systemet skal være likeverdig for den norske og den samiske skolen.
- Systemet skal fremme elevmedvirkning.

Strukturer og prosesser for samarbeid og dialog

at det presiseres i forskrift til opplæringsloven og privatskoleloven at det skal gjennomføres jevnlig kvalitetsdialoger mellom skoleeiere og skoler

at kvalitetsdialogene skal ta utgangspunkt i et bredt kunnskapsgrunnlag

at alle skoleeiere skal, i samarbeid med de andre aktørene i skolen, utarbeide egne handlingsplaner for elevmedvirkning i kvalitetsutviklingsarbeidet (flertallsforslag)

Et bredt kunnskapsgrunnlag: Elevenes skolemiljø

Avvikle dagens Elevundersøkelse og erstatte den med en ny skolemiljøundersøkelse

Utrede hvordan elevenes opplevelse av skolemiljøet på 1. til 4. trinn kan undersøkes

Utvikle et verktøy for å følge opp alvorlige hendelser i skolemiljøet.

Et bredt kunnskapsgrunnlag: Tidlig innsats

utvikle frivillige prøver i lesing og regning for 2. trinn, og videreutvikle obligatoriske prøver i lesing og regning for 3. trinn.

- Formål å gi informasjon om elever som trenger ekstra oppfølging i lesing og regning.

avvikle dagens kartleggingsprøver for 1. trinn (flertallsforslag)

utrede om det bør være prøver som kan avdekke hvilke elever som har behov for ekstra oppfølging på mellomtrinnet, ungdomstrinnet og i videregående opplæring (flertallsforslag)

Et bredt kunnskapsgrunnlag: Nye læringsstøttende prøver

Avvikle dagens nasjonale prøver og utvikle nye læringsstøttende prøver

- Formål å gi informasjon om elevenes grunnleggende ferdigheter til bruk i det faglig-pedagogiske kvalitetsutviklingsarbeidet
- Det skal være læringsstøttende prøver i lesing, regning og skriving (flertallsforslag)

Utrede videre hvordan de læringsstøttende prøvene kan gi mer informasjon til læreren og bidra til eierskap i profesjonsfellesskapet,

- hvilket tidspunkt på året prøvene bør gjennomføres,
- hvilke trinn det skal være prøver på og
- hvordan informasjon kan presenteres slik at den ikke legger til rette for rangering av skoler i tråd med formålet med det nye kvalitetsutviklingssystemet.

Prøvene skal sekundært gi informasjon til skoleeiere og nasjonale myndigheter (flertallsforslag)

Et bredt kunnskapsgrunnlag: Andre ressurser og verktøy

Utrede behov for en ressursbank med nasjonalt kvalitetssikrede verktøy for å vurdere elevenes læring og trivsel

- Formål med verktøyene eller prøvene er å gi informasjon om elevenes læring som støtte til lærernes faglig-pedagogiske arbeid (flertallsforslag)

videreføre Norges deltakelse i de internasjonale undersøkelsene

- Formål er primært å gi informasjon til nasjonale myndigheter. (flertallsforslag)

vurdere tilvalg og nye internasjonale undersøkelser i lys av kvalitetsutviklings-systemets formål, prinsipper og forutsetninger og det totale omfanget og kostnadsbildet av systemet

Bredt
kunnskaps-
grunnlag

Et bredt kunnskapsgrunnlag: Sluttvurdering

å utvikle varige strukturer for støtte til lærernes arbeid med standpunktvurdering
- Formål å sikre kvaliteten på standpunktkarakterene for den enkelte eleven og som informasjonskilde i kvalitetsutviklingsarbeidet.

å utvikle eksamen i grunnskolen - forutsatt at det er etablert varige strukturer for lærernes arbeid med standpunktvurdering (flertallsforslag)

at sensorskoleringen til eksamen i vgs forsterkes, både for sentralt gitte og lokalt gitte eksamener

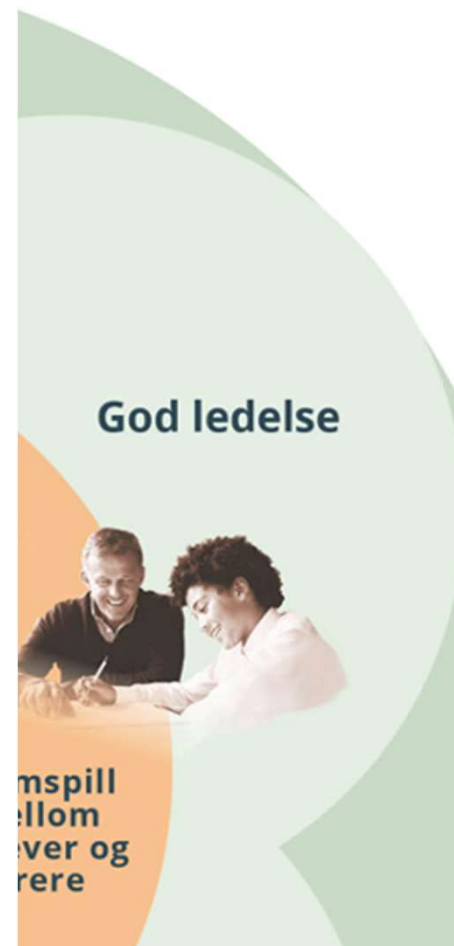
God ledelse på alle nivåer

Nasjonale og lokale myndigheter skal legge til rette for profesjonsfaglige nettverk for lærere, skoleledere og skoleeiere i arbeidet med kvalitetsutvikling

Nasjonale myndigheter utreder lærernes og skoleledernes tid og kapasitet til kvalitetsutviklingsarbeid

Nasjonal satsning på ledelse av gode kvalitetsutviklingsprosesser for lærere, skoleledere og skoleeiere

Det bør opprettes en egen funksjon for kvalitetsutvikling i skolen. Funksjonen må utredes og videreutvikles i samarbeid mellom partene som del av diskusjonen omkring de øvrige karriereveiene (flertallsforslag).

Relevant kompetanse på alle nivåer

Lærerutdanningene skal sikre at lærerstudentene utvikler kompetanse i kvalitetsutvikling og i sluttvurdering

Nyutdannede nytilsatte lærere skal få veiledning i arbeidet med å sette standpunktkarakterer (flertallsforslag)

Kartlegge og sikre ulike former for etter- og videreutdanningstilbud innenfor området *kvalitetsutvikling i skolen*

Forskningsprogram om kvalitetsutvikling i skolen som en del av Norges forskningsråds portefølje

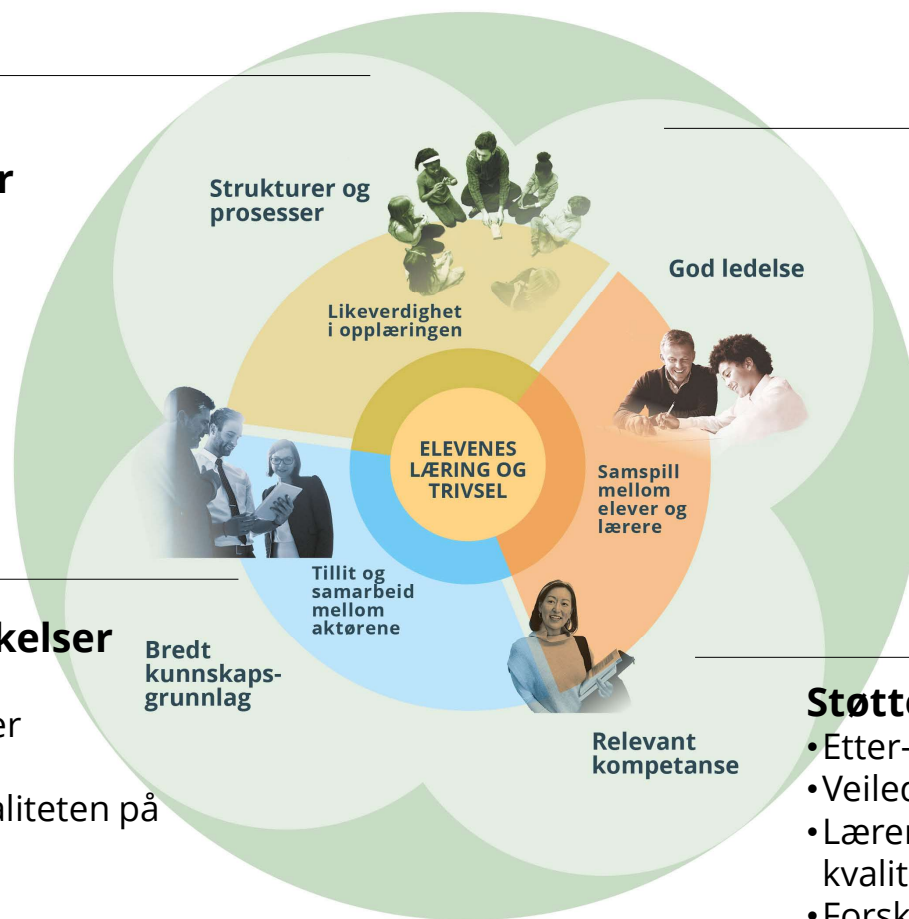

Jevnlige kvalitetsdialoger mellom skoleeier og skoler

- Fundament i et bredt kunnskapsgrunnlag med kvantitativ og kvalitativ informasjon

Verktøy, prøver og undersøkelser

- Ny skolemiljøundersøkelse
- Nye læringsstøttende prøver
- Ressurs-/prøvebank
- Strukturer for sikring av kvaliteten på standpunktkarakterer

Støtte til god ledelse på alle nivåer

- Nettverk
- Nasjonal satsning
- Utredning av tid og kapasitet
- Funksjon for kvalitetsutvikling i skolen

Støtte til kompetanse på alle nivåer

- Etter- og videreutdanningstilbud
- Veiledning i å sette standpunktkarakterer
- Lærerstudentenes kompetanse i kvalitetsutvikling og sluttvurdering
- Forskningsprogram

NOU

Norges offentlige utredninger 2023: 27

Et nytt system for kvalitetsutvikling

– for elevenes læring og trivsel

